

Tuần 20
Tiết 77

Bài 6: ĐIỂM TỰA TINH THẦN
Nội dung 1: ĐỌC KẾT NỐI CHỦ ĐIỂM
VĂN BẢN 3: CON GÁI CỦA MẸ

- Theo Thái Bá Dũng, *Báo Tuổi trẻ* –

I. MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

1. Kiến thức

- Hiểu được nội dung của văn bản thông tin.
- Tìm được các chi tiết tiêu biểu, đề tài, chủ đề của văn bản.

2. Kỹ năng

- Nhận biết và phân tích được đặc điểm nhân vật thể hiện qua ngoại hình, cử chỉ, hành động, ý nghĩ của nhân vật.
- Nêu được bài học về cách nghĩ và ứng xử của cá nhân được gọi ra trong văn bản

3. Thái độ

Bồi dưỡng tình yêu thương, quan tâm sẻ chia...

II. KIẾN THỨC CƠ BẢN

*** Đọc và trải nghiệm cùng văn bản.**

HS dựa vào văn bản vừa đọc và trả lời câu hỏi SGK trang 16,17:

- Tác giả?
- Tác phẩm?
- Văn bản trên nói về vấn đề gì?
- Bố cục văn bản gồm mấy phần, nội dung của từng phần?
- Tác giả: Thái Bá Dũng
- Tác phẩm:
- Xuất xứ: là tác phẩm truyện ngắn được in trong Báo Tuổi trẻ, năm 2019
- Thể loại: truyện ngắn
- Văn bản nói về sự vượt lên khó khăn của mẹ con cô bé Lam Anh ở Thành phố Đà Nẵng.
- Bố cục văn bản chia làm 3 phần:
 - + Phần 1: Từ đầu ...12 năm nay: Giới thiệu về mẹ con Lam Anh.
 - + Phần 2: Tiếp theo...thiếu thốn, khô khát: Tâm sự của chị Thu Hà từ khi hai mẹ con vào Đà Nẵng sinh sống đến khi Lam Anh được tuyển thẳng vào đại học.
 - + Phần còn lại: Sự vươn lên trong học tập và tình cảm của Lam Anh với mẹ.

*** Tìm hiểu văn bản.**

Tình cảm của mẹ Hà với con gái Lam Anh

- + Nêu hoàn cảnh sống của mẹ con chị Hà ?
- + Tìm chi tiết trong văn bản diễn tả tình cảm của mẹ Hà khi Lam Anh còn nhỏ ?
- + Tìm chi tiết diễn tả tình cảm của mẹ Hà khi Lam Anh đi học ?
- + Tìm chi tiết diễn tả tình cảm của mẹ Hà khi Lam Anh đậu vào trường chuyên và tuyển thẳng vào đại học ?

+ Em có cảm nhận gì về tình yêu của mẹ Hà với Lam Anh ?

Hoàn cảnh	Khi L. Anh còn bé	Khi L. Anh đi học	Khi L. Anh đậu....
- Hai mẹ con ở trọ trong gian phòng chật hẹp - Chị Hà khi thì bán vé số, khi nhặt đồng nát nuôi con ăn học. - Lam Anh vừa đi học vừa đi làm thêm.	- Chị Hà đưa con từ Quảng Trị vào Đà Nẵng sinh sống, có người nhận nuôi nhưng chị thương con nhất quyết không cho.	- Lam Anh học lớp 1 chị Hà rất vui và bật khóc khi Lam Anh viết: “Mẹ ơi, con yêu mẹ rất nhiều”. - Tiếng cười nói hồn nhiên của con làm cho mẹ Hà có thêm sức lực	- Mừng vui, bật khóc, bỏ cả công việc chạy về nhà khi nghe Lam Anh đậu vào trường chuyên và tuyển thẳng vào đại học: “Con ơi, vinh hoa.....thiếu thốn, khô khan”.
Tình yêu của mẹ Hà với Lam Anh	=> Yêu thương con hết mực. Lam Anh là tình yêu, niềm hy vọng, hạnh phúc và là động lực để mẹ Hà vươn lên vượt qua khó khăn, khổ cực.		

Tình cảm của cô bé Lam Anh với mẹ:

Em cảm nhận thế nào về tình cảm của Lam Anh đối với mẹ ? Thể hiện qua chi tiết nào ?

- Yêu và thương mẹ, thấy mẹ vất vả cố gắng học và làm việc để mẹ bớt khổ.
- Hạnh phúc và tự hào được làm con mẹ Hà: “ Em hạnh phúc...tốt nhất cho em”.

Ý nghĩa văn bản:

Theo em giữa Lam Anh và mẹ, ai là điểm tựa tinh thần của ai ? Vì sao ?

- Lam Anh là điểm tựa tinh thần cho mẹ
- Mẹ cũng là điểm tựa tinh thần cho Lam Anh.

III. BÀI GHI

Tuần 20

Tiết 77

Bài 6: ĐIỂM TỰA TINH THẦN
Nội dung 1: ĐỌC KẾT NỐI CHỦ ĐIỂM
VĂN BẢN 3: CON GÁI CỦA MẸ

- Theo Thái Bá Dũng, *Báo Tuổi trẻ* -

I. Tìm hiểu văn bản

1. Tác giả: Thái Bá Dũng

2. Tác phẩm:

- Xuất xứ: là tác phẩm truyện ngắn được in trong *Báo Tuổi trẻ*, năm 2019
 - Thể loại: truyện ngắn
 - Bố cục văn bản chia làm 3 phần:
- + Phần 1: Từ đầu12 năm nay: Giới thiệu về mẹ con Lam Anh.

+ Phần 2: Tiếp theo...thiếu thốn, khô khát: Tâm sự của chị Thu Hà từ khi hai mẹ con vào Đà Nẵng sinh sống đến khi Lam Anh được tuyển thẳng vào đại học.

+ Phần còn lại: Sự vươn lên trong học tập và tình cảm của Lam Anh với mẹ.

II. Đọc, hiểu văn bản

1. Tình cảm của mẹ Hà với con gái Lam Anh

Hoàn cảnh	Khi L. Anh còn bé	Khi L. Anh đi học	Khi L. Anh đậu....
- Hai mẹ con ở trọ trong gian phòng chật hẹp - Chị Hà khi thì bán vé số, khi nhặt đồng nát nuôi con ăn học. - Lam Anh vừa đi học vừa đi làm thêm.	- Chị Hà đưa con từ Quảng Trị vào Đà Nẵng sinh sống, có người nhận nuôi nhưng chị thương con nhất quyết không cho.	- Lam Anh học lớp 1 chị Hà rất vui và bật khóc khi Lam Anh viết: “Mẹ ơi, con yêu mẹ rất nhiều”. - Tiếng cười nói hồn nhiên của con làm cho mẹ Hà có thêm sức lực	- Mừng vui, bật khóc, bỏ cả công việc chạy về nhà khi nghe Lam Anh đậu vào trường chuyên và tuyển thẳng vào đại học: “Con ơi, vinh hoa.....thiếu thốn, khô khan”.
Tình yêu của mẹ Hà với Lam Anh	=> Yêu thương con hết mực. Lam Anh là tình yêu, niềm hy vọng, hạnh phúc và là động lực để mẹ Hà vươn lên vượt qua khó khăn, khổ cực.		

2. Tình cảm của cô bé Lam Anh với mẹ:

- Yêu và thương mẹ, thấy mẹ vất vả cố gắng học và làm việc để mẹ bớt khổ.
- Hạnh phúc và tự hào được làm con mẹ Hà: “ Em hạnh phúc...tốt nhất cho em”.

III. Ý nghĩa văn bản:

- Lam Anh là điểm tựa tinh thần cho mẹ
- Mẹ cũng là điểm tựa tinh thần cho Lam Anh.

Dặn dò:

Đọc lại văn bản “Con gái của mẹ”

Chuẩn bị bài: “Thực hành tiếng Việt”

Tuần 20

Tiết 78,79

Bài 6: ĐIỂM TỰA TINH THẦN **Nội dung 3: THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT**

I. MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

1. Kiến thức

Nhận biết được nghĩa văn cảnh của một từ ngữ khi được đặt trong ngoặc kép.

2. Kỹ năng

Vận dụng kiến thức và làm được bài tập.

3. Thái độ

Yêu thích môn học

II. KIẾN THỨC CƠ BẢN

* Dấu ngoặc kép

1. Tìm trong văn bản “Tuổi thơ tôi” các từ ngữ được đặt trong dấu ngoặc kép. Chỉ ra nghĩa thông thường và nghĩa theo dụng ý của tác giả bằng cách điền thông tin vào bảng.

Từ ngữ trong ngoặc kép	Nghĩa thông thường	Nghĩa theo dụng ý của tác giả
Liều mình như chẳng có	Quyết hi sinh	Hăng máu (chỉ con đé)
Thảm thiết	Thê thảm, thống thiết	Trở trêu (tình huống của nhân vật)
Trùm sò	Người ích kỉ, luôn tìm cách thu lợi cho mình	Ích kỉ (tính cách của trẻ con, được đặt trong ngoặc kép để giảm mức độ nghiêm trọng).
Thu vén cá nhân	Chăm lo cho lợi ích cá nhân của mình.	Ích kỉ (tính cách của trẻ con, được đặt trong ngoặc kép để giảm mức độ nghiêm trọng).
Làm giàu	Làm cho trở nên giàu có, nhiều của cải, tiền bạc	Tích lũy thêm bi (hành động nhân vật Lợi)
Võ đài	Đài đấu võ	Chỗ tổ chức chọi đé.
Cao thủ	Người tài giỏi, có khả năng hành động, ứng phó hơn người.	Một chú đé thiện chiến.
Ra giang hồ	Gia nhập vào giang hồ, thế giới võ hiệp nơi các anh hùng nghĩa sĩ hành tẩu.	Sự xuất hiện của đé lửa trong trò chơi chọi đé của trẻ con.
Trả thù	Làm cho người đã hại mình chịu điều xứng đáng với điều người đó gây ra	Nghịch ngợm (hành động của trẻ con)
Cao thủ đé	Như trường hợp “cao thủ”	Như trường hợp “cao thủ”
Cử hành tang lễ	Tiến hành tang lễ một cách trang nghiêm (thường là cho người)	Chôn cất và tưởng niệm con đé (hành động của nhân vật Lợi)

2. Hãy đặt một câu có sử dụng dấu ngoặc kép và giải thích công dụng của dấu ngoặc kép trong câu ấy.

HS tự đặt câu và nêu công dụng dấu ngoặc kép.

3. Đoạn văn:

- Giao tiếp là gì? Thế nào là văn bản?

- Yêu cầu HS đọc từ “Cầm tờ giấy trứng tuyền.....thiếu thôn, khô khát”. Cho biết có bao nhiêu đoạn văn ? Vì sao em biết ?
- Đoạn văn là gì ?

- Giao tiếp là hoạt động truyền đạt và tiếp nhận tư tưởng tình cảm bằng phương tiện ngôn ngữ

- Văn bản là sản phẩm của hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ, thường là tập hợp của các câu, các đoạn, hoàn chỉnh về nội dung và hình thức, có tính liên kết chặt chẽ, nhằm đạt một mục tiêu giao tiếp nhất định.

- Có 2 đoạn văn

- Vì:

+ Hai đoạn đều biểu thị một nội dung tương đối trọn vẹn. Đ 1: tâm trạng mẹ Hà khi con đậu trường chuyên, Đ 2: tâm trạng mẹ Hà khi con đậu đại học.

+ Có hình thức viết hoa lùi vào đầu dòng và kết thúc bằng dấu câu để ngắt đoạn

+ Có câu chủ đề (1)

Dựa vào đặc điểm trên HS định nghĩa đoạn văn SGK/6.

4. Viết ngắn:

Viết đoạn văn (khoảng một trang giấy) kể về kỉ niệm với một người thân mà em xem là điểm tựa tinh thần. Trong đoạn văn có sử dụng dấu ngoặc kép.

III. BÀI GHI

Tuần 20

Tiết 78,79

Bài 6: ĐIỂM TỰA TINH THẦN **Nội dung 3: THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT**

I. Dấu ngoặc kép

Từ ngữ trong ngoặc ké	Nghĩa thông thường	Nghĩa theo dụng ý của tác giả
Liều mình như chẳng có	Quyết hi sinh	Hăng máu (chỉ con đé)
Thảm thiết	Thê thảm, thống thiết	Trở trêu (tình huống của nhân vật)
Trùm sò	Người ích kỉ, luôn tìm cách thu lợi cho mình	Ích kỉ (tính cách của trẻ con, được đặt trong ngoặc kép để giảm mức độ nghiêm trọng).
Thu vén cá nhân	Chăm lo cho lợi ích cá nhân của mình.	Ích kỉ (tính cách của trẻ con, được đặt trong ngoặc kép để giảm mức độ nghiêm trọng).
Làm giàu	Làm cho trở nên giàu có, nhiều của cải, tiền bạc	Tích lũy thêm bí (hành động nhân vật Lợi)
Võ đài	Đài đấu võ	Chỗ tổ chức chọi đé.

Cao thủ	Người tài giỏi, có khả năng hành động, ứng phó hơn người.	Một chú dế thiện chiến.
Ra giang hồ	Gia nhập vào giang hồ, thế giới võ hiệp nơi các anh hùng nghĩa sĩ hành tẩu.	Sự xuất hiện của dế lửa trong trò chơi chọi dế của trẻ con.
Trả thù	Làm cho người đã hại mình chịu điều xứng đáng với điều người đó gây ra	Nghịch ngợm (hành động của trẻ con)
Cao thủ dế	Như trường hợp “cao thủ”	Như trường hợp “cao thủ”
Cử hành tang lễ	Tiến hành tang lễ một cách trang nghiêm (thường là cho người)	Chôn cất và tưởng niệm con dế (hành động của nhân vật Lợi)

II. Đặt câu: HS tự đặt câu

III. Đoạn văn

- Giao tiếp là hoạt động truyền đạt và tiếp nhận tư tưởng tình cảm bằng phương tiện ngôn ngữ

- Văn bản là sản phẩm của hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ, thường là tập hợp của các câu, các đoạn, hoàn chỉnh về nội dung và hình thức, có tính liên kết chặt chẽ, nhằm đạt một mục tiêu giao tiếp nhất định.

Đoạn văn: “Cầm tờ giấy trứng tuyền.....thiếu thôn, khô khát”.

- Có 2 đoạn văn

- Vì:

+ Hai đoạn đều biểu thị một nội dung tương đối trọn vẹn. Đ1: tâm trạng mẹ Hà khi con đậu trường chuyên, Đ2: tâm trạng mẹ Hà khi con đậu đại học.

+ Có hình thức viết hoa lùi vào đầu dòng và kết thúc bằng dấu câu để ngắt đoạn

+ Có câu chủ đề (1)

- Đoạn văn: SGK/6

4. Viết ngắn:

Viết đoạn văn (khoảng một trang giấy) kể về kỉ niệm với một người thân mà em xem là điểm tựa tinh thần. Trong đoạn văn có sử dụng dấu ngoặc kép.

Dặn dò:

Chuẩn bị bài: “Chiếc lá cuối cùng”